

घटक १३ - उपराष्ट्रपती -

→ दुसऱ्या क्रमांकाचे पद:

निविडपूक → अप्रत्यक्ष निविडपूक (खंडकेच्या दोन्ही कक्षांमध्ये सदस्य)
राज्य विधानसभेचे सदस्य असतात पर
नामनिर्देशित सदस्य असतात.

पदधन → प्रमाणशीर प्रतिनिधित्व - एकत्र संक्रमणिय मतदान तत्व - गुप्त मतदान.

पात्रता → भारताचा नागरिक

1) वय 35 वर्षे.

2) राज्यसभा सदस्य म्हणून निविडपूक येण्यास पात्र.

3) लागू पद धारण केलेले असणे.

खूचक - 20 मतदार व अनुमोदक 20 मतदार

अवकाश - 54 वर्षे

पदाचा अर्थ

1) कोणत्याही गुटाचा 'लिवा' राज्यविधिमंडळाचा सदस्य असतो.

2) लागू पद असणे.

कार्यकाळ

पदग्रहण केल्यापासून 5 वर्षे.

राजीनामा देणे शकतो → राष्ट्रपतीकडे.

पदावकाश काढता येणे → महाप्रियोजनाची गरज असते

(मृतातीत एकूण सदस्यखंडकेच्या निव्वळ बहुमताने राज्यसभेने ठरवू

करुन व लोकसभेची सभ्यता घेवून पदावकाश ठरवता येते.)

90 दिवसांची पुनर्निर्वाण देणे आवश्यक.

→ उत्तराधिकारी पदग्रहण करेपर्यंत पदावर राहतो.

→ पुनर्निविडपूकीसाठी पात्र असतो.

→ किमीट वर निविडपूक घेवू शकतो.

रवालीत पारिस्थितीत पद टिका ठेवणे.

1) कार्यकाळ संपल्यानंतर

2) राजीनामा

3) पदच्युत केल्यास

4) मृत्यू झाल्यास

5) पदासाठी अपात्र ठरल्यास / निविडपूक अर्कध ठरविल्यास.

67

⇒ कार्यकाळ जंपण्यापूर्वी नियुक्त घ्यावी.

⇒ अवीज उपराष्ट्रपतीचा कार्यकाळ ⇒ पदग्रहण केल्यापासून 5 वर्षे.

नियुक्तीबाबत विवाद:

⇒ सर्वोच्च न्यायालय

⇒ सर्वोच्च न्यायालयाचे त्याची नियुक्ति अर्जेचे अर्थाने तशी अशी घोषणा करण्यापूर्वी त्याचे केलेल्या कृती अर्जेचे अर्थ मान्य.

आधिकार आणि कार्ये

① राज्यसभेचा पदविधे अर्जस.

② राजीनामा, पदच्युती, मृत्यु किंवा इतर कारणांमुळे राष्ट्रपती पद रिक्त झाल्यास प्रचारी राष्ट्रपती म्हणून. (दरम्यान अध्यक्षसभेची कार्ये करीत राहते)

अपेक्षेकेचे राष्ट्रपती पद रिक्त झाले नर उपराष्ट्रपती हा राष्ट्रपती बनतो (उर्वरित काम)

वेतन:

मे 2014 पासून ⇒ ₹ 9,25,000 वरून 8 लाख.

उया काळवधीत राष्ट्रपतीचे काम चालते त्यावेळी वेतन अतो राष्ट्रपतीचे-